

KDAJ BOLNIKA NAPOTITI V OBRAVNAVO TIMA ZA AKUTNO PALIATIVNO OSKRBO ONKOLOŠKEGA INŠTITUTA?

Maria Gloria Mehle, Maja Ebert Moltara

Onkološki inštitut Ljubljana

Osnovna paliativna oskrba na Onkološkem inštitutu (OI) se izvaja na vseh kliničnih oddelkih bolnišnice, tim oddelka za akutno paliativno oskrbo (OAPO) s poglobljenim znanjem s PO področja pa se po potrebi vključuje v primerih bolnikov s kompleksnimi simptomi.

V okviru dejavnosti OAPO se na šestih posteljah zagotavlja bolnišnična oskrba bolnikov s kompleksnimi simptomi v času paliativnega zdravljenja, dvakrat tedensko poteka ambulantna dejavnost za zgodnjo paliativno oskrbo (AZPO), spremljanje na domu (telefonsko), izobraževalna in raziskovalna dejavnost ter konziliarna služba, ki podpira osnovno paliativno dejavnost drugih kliničnih oddelkov OI.

Večina paliativnih bolnikov ni v oskrbi tima OAPO.

V letu 2014 je bilo na OAPO zabeleženih 230 hospitalizacij. Povprečna ležalna doba je bila 7,6 dni. V 54,3% so bili bolniki z OAPO odpuščeni v domačo oskrbo, v 10,4% v oskrbo hiše Hospic in 7,9% drugam (DSO, negovalni oddelki). 27,4% bolnikov je na OAPO umrlo.

V okviru 65 ambulantnih dni AZPO je bilo opravljenih 153 pregledov. Čakalna doba za prvi pregled v AZPO se je med letom spreminjala (med 2-5 tedni). V letu 2014 24% naročenih bolnikov na pregled ni prišlo, največkrat zaradi predhodnega poslabšanja stanja.

V preteklem letu je tim OAPO opravil 153 konziljarnih pregledov na drugih oddelkih OI. Koordinator PO je v svoji evidenci spremljal 308 bolnikov.

Osnovni predpogoji za napotitev v obravnavo tima OAPO:

- bolnik se zdravi na OI,
- bolnik ima neozdravljivo rakavo obolenje in je s tem seznanjen,
- bolnik in njegovi bližnji se z napotitvijo strinjajo.

Obravnava v AZPO se lahko svetuje bolniku že v času, ko se izvaja specifično onkološko paliativno zdravljenje in se predvideva kompleksnejšo obravnavo (predvideni zapleti s strani telesnih, psiholoških ali socialnih težav, npr. številna sočasna obolenja, pogoste potrebe po plevralni punkciji, družina z majhnimi otroki,...).

Na OAPO so sprejeti bolniki kadar bolnikov onkolog, zdravnik za zdravljenje bolečine ali zdravnik v AZPO ugotavlja kompleksen (težko obvladljiv) telesni simptom oziro-

ma akutni zaplet v času paliativnega zdravljenja, ki ga ni možno razrešiti v okviru osnovne paliativne oskrbe.

Na OAPO se ne sprejema bolnikov, ki potrebujejo zgolj dolgotrajno zdravstveno nego.

Sprejem in obravnava bolnika v okviru dejavnosti OAPO poteka vedno v dogovoru z bolnikovim zdravnikom onkologom.

IZOBRAŽEVANJE IZ PALIATIVNE OSKRBE V SLOVENSkih IZOBRAŽEVALNIH USTANOVAH

Judita Slak, Majda Čaušević

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije –

Zveza društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije,

Stalna delovna skupina za paliativno zdravstveno nego

Celostna paliativna oskrba je ena od osnovnih pacientovih pravic, saj prinaša dobrobit pacientom in njihovim bližnjim. V državnem programu Ministrstva za zdravje Republike Slovenije je razvoj paliativne oskrbe (2010) opredeljen kot državna prioriteta na področju zdravstvene dejavnosti. V tem dokumentu pa je eno izmed vodil za oblikovanje in uvajanje predlaganega programa uvesti dodiplomsko in podiplomsko izobraževanje zdravstvenih delavcev in zdravstvenih sodelavcev iz paliativne oskrbe. Na področju zdravstva skorajda ni delovnega področja, da se zdravstveni delavec ne bi srečevali z neozdravljivo bolnim ali umirajočim.

V prispevku bo prikazan pregled umeščenosti vsebin iz paliativne oskrbe v srednjem in visokošolskem izobraževanju na 1., 2. in 3. stopnji na področju zdravstvene nege. Vsebine so v naših izobraževalnih inštitucijah s področja zdravstvene nege v izobraževalne programe vključene v različnih obsegih in oblikah. V nekaterih primerih se iz paliativne oskrbe izobražuje v okviru onkološke in gerontološke zdravstvene nege ali pa kot izbirni predmet oziroma modul. Vsebine s področja paliativne oskrbe se izvajajo se v obliki predavanj, kliničnih vaj in klinične prakse ter seminarских vaj.

Pri pregledu stanja ugotovimo, da se izobraževanje iz paliativne oskrbe v slovenskih izobraževalnih ustanovah s področja zdravstvene nege izvaja v različnem obsegu in v različnih oblikah.